

Hodnocení prací oceněných titulem Finalista (včetně Hlavní ceny)

Administrativní budova ve Strančicích

<https://ceskacenaarchitekturu.cz/projekty/2018/administrativni-budova-ve-strancicich/?nominace=1>

Novostavba administrativní budovy zasazená do průmyslového areálu, nedaleko betonárky, čtyřicetimetového zemědělského sídla, vzduch kolem pln prachu a zavánějící betonem. Stavba očividně do svého prostředí zapadá. Je hrubá, odvážná, průmyslová. Avšak hle! Najdeme zde drobné odlišnosti mající zásadní význam, kterých si ale povšimneme jenom při bližším ohledání.

Budova se skloněnou střechou pro parkování aut, s očividnými konstrukčními omezeními, díky kterým působí téměř sochařským dojmem, odlitá na místě z lehkého betonu, s přibližně metr tlustými zdmi, bez jakéhokoliv zateplení, s přesně zasazenými okny. Ta jsou kombinována se skleněnými otvory ve střeše, poskytujícími dodatečný zdroj světla v kancelářích, z nichž můžeme vidět na automobily zaparkované na střeše. Okna v horním patře jsou zasazena v jedné řadě, okna v přízemí uskakují. Všechna jsou stejného formátu, ačkoliv se také mění ve své pozici s ohledem na převis střechy. Zřetelné známky, že se nejedná o prostou průmyslovou budovu (architekturu bez architektů), ale o projekt s architektonickou ambicí, která je ale držena v pozadí. Projekt s jasným rukopisem.

Monolitický beton vytváří odlišné povrchové struktury. Na první pohled „špatná“ vlastnost se stává kladem, krásou. Vzniká povrch, kterého se chcete dotknout, pohlédit ho, jako luxusní koberec. Monolitická stavba je důvodem k vytvoření stejného materiálového povrchu a textury jak zvenčí, tak uvnitř.

V celé Evropě je jen pár budov, které byly postaveny touto technologií, pomocí lehkého betonu. Ve Švýcarsku a v Německu, především v Berlíně probíhá rozsáhlý výzkum ve snaze najít správnou směs a správnou technologii na tvorbu a odlévání tohoto typu inovačního betonu. Zde ho máme. Opravdový výzkumný projekt, zcela jednoznačný, průkopnický, moderní. A zároveň skromný, aniž by se předváděl, nachází svou pozici v okolí jen tím, že je lehce odlišný.

Betonová Casa Malaparte, ale namísto skal a moře máme betonové silo a betonárku. To vše společně vyvolává hrubý, ale silný a účinný dojem. Bravo.

Obnova nábřeží řeky Loučné v Litomyšli

<https://ceskacenaarchitekturu.cz/projekty/2018/obnova-nabrezi-reky-loucne-v-litomyšli/?nominace=1>

Obvykle bývá obtížné potýkat se s odlehlejšími místy ve veřejném prostoru. Nábřeží řeky Loučné je typickým případem takového místa, zvláště uvědomíme-li si, že propojuje několik běžně využívaných nábřeží, každé však s jinými charakteristickými rysy. Na druhou stranu to ovšem může být příležitost vymyslet další prvek, který odlišnost od okolní krajiny umocní. V tomto případě se stala odpovědí mozaika poskládaná z různých zásahů.

Architekti předem definovaný koncept posunují do extrému: rozhledna je umístěna mezi stromy, uprostřed jejich korun; jemně se pohupující ocelová lávka přes řeku vyvolává další pocit dobrodružství – naše rovnováha je napadena.

Pochozí plochy tvoří převážně drobné drcené kamínky, hrubě opracované dřevěné povrchy nás ještě více přibližují přírodě. Nabízejí se tak prostorové a dotykové prožitky, které jsou pro břeh řeky typické, ale jen málokdy přístupné kolemjdoucímu.

Divoký, až anarchický stav původní okolní přírody není nijak zásadně upravován – naopak, přidané prvky ještě zvýrazňují její charakter – a to vše v centru města.

Sportovní hala Dolní Břežany

<https://ceskacenaarchitekturu.cz/projekty/2018/sportovni-hala-dolni-brezany/?nominace=1>

Sportovní hala byla prvním místem, které porota navštívila. Stavba nasadila vysokou laťku v posuzování kvality architektury.

Na první pohled nás zaujal kompaktní tvar komolého rotačního elipsoidu. Areál ortogonálního rastru základní a mateřské školy zvědavě natahuje svůj dlouhý krk za organickým hladkým aerodynamickým tělem nové sportovní haly, která v sobě skrývá aktivní život.

Z východní strany rozvojového území na zelené louce těleso haly působí jako velký lesklý stříbrný brouk posazený v trávě a vyhřívající si na slunci své krovky z falcovaných hliníkových šindelů.

Samotná sportovní plocha o rozměrech 45 × 25 m s výškou 8–9 m působí opravdu velkoryse. Hala je příčně dělená na tři části mobilními roletami o velikosti volejbalového kurtu, což umožňuje paralelní výuku nebo trénink. Podle slov pana starosty je hala plně vytížena a vyhledávána, slouží nejen škole, ale i sportovním klubům a veřejnosti. Vedení školy a obce kladlo důraz na nízké náklady na provoz haly i za cenu zvýšených prvotních investic.

Hala je zalita denním světlem, o což se postaralo 68 tubusových světlovodů a prosklené části fasád. Prostorová stěna z tělocvičných žebřin, nad kterou je umístěna tribuna, efektně a funkčně odděluje zázemí od sportovní plochy. Použití dřeva v interiéru v kombinaci s ručně malovaným pohledovým betonem působí příjemně a svěže.

Realizace sportovní haly v Dolních Břežanech vzešla z architektonické soutěže vyzvaných ateliérů, přinesla jasný impuls do obce, pro kterou je důležitá kultivace veřejného prostoru, důraz na kvalitní architekturu (které se architekti zhostili s nadšením), jakož i efektivní využití veřejných investic. Kéž by sloužila jako příklad pro co nejvíce obcí v Čechách i na Slovensku.

Polyfunkční objekt Dorn

<https://ceskacenaarchitekturu.cz/projekty/2018/polyfunkcni-objekt-dorn-14/?nominace=1>

Objekt je situován jižně od hlavního nádraží v městské části Brno-střed u tzv. brněnského ringu, v těsné blízkosti bývalé Vaňkovy slévárny (nyní Galerie Vaňkovka).

Dorn na první pohled zaujal svou elegantní „postavou“, klidně sedící na třípodlažní podnoži, a svým kultivovaným výrazem vnější i vnitřní formy. Fasádu z červené lícové cihly v pravidelném taktu lemují horizontální pásová okna, vydatně prosvětlující interiér. Na nárožích pětipodlažní hmoty je Dorn zalomený plynulým zaobleným prosklením fasád.

Porota měla možnost vidět i komunikační prostory v části věže, které prezentovaly sofistikovaný nevtíravý interiér a precizně zvládnuté detaily společných částí, například celoskleněného korpusu zábradlí v pochromovaném rámu, zaobleného parapetu schodiště z travertinu, jakož i jeho hojné použití na stěnách vstupní haly věže. Exteriér i interiér objektu vyjadřuje respekt autorů k odkazu na prvky architektury československé meziválečné moderny.

Konzolová část devítipodlažní věže dynamizuje celkovou hmotu a vhodným způsobem zachází s urbanistickým prostorem vymezeným trojúhelníkovým územím ulic Dornych, Plotní a městským okruhem.

Porotu zaujala i štíhlost věže netypické pro administrativní funkci. Kancelářské budovy většinou působí s ohledem na maximální využití půdorysu kolem jádra poněkud obězní, pokud nedosahují dostatečné výšky. Na první pohled by se zdálo, že štíhlý tvar věže odkazuje na jinou funkční náplň.

Po komunikaci s architekty projektu vyšlo najevo, že původní funkce ve schváleném projektu pro stavební povolení byla jiná. Místo plánovaného hotelu si nyní nájemníci užívají komfortní kanceláře plné světla s možností přirozeného větrání.

Kvalitní a kultivovaná architektura polyfunkčního domu Dorn vhodným způsobem navazuje na odkaz brněnského funkcionalismu a s respektem komunikuje i s kontextem okolní industriální architektury.

Pivovar Trautenberk

<https://ceskacenazaarchitekturu.cz/projekty/2018/pivovar-trautenberk/?nominace=1>

Na první pohled vypadá pivovar Trautenberk jako tradiční horská chata. Druhý pohled nám ale umožní spatřit celou řadu současných architektonických zásahů, což vyvolává naši zvědavost a chuť poznat více, touhu prozkoumat něco zdánlivě běžného.

Bývalý hotel byl do základů rozebrán, modernizován a proměněn v chatu pro turisty a lyžaře, s restaurací a nově přidaným malým pivovarem. Bývá zvykem, že pivovar je viditelný zvenčí, aby pivní tanky přilákaly hosty. Tento komunikační prostředek byl použit i zde, pivní tanky lze vidět z ulice, ačkoliv pivní sklep a samotný pivovar jsou umístěny pod budovou, skryty oku kolemjdoucího.

Při vstupu do budovy se setkáváme s pevností a hrubostí architektonického výrazu, které jsou v souladu s prostory potřebnými pro lyžaře s jejich lyžemi a lyžařskými botami, stejně jako pro snowboardy atd. Vše je velmi dobře navrženo. Obdobný rukopis autorů lze spatřit i v restauraci, která je moderní, dobře provedená, skromná, s příjemnou atmosférou – zde se chcete zdržet a užít si jídla a pití. Lze zde obsloužit mnoho hostů najednou, aniž by vše upadlo do pochmurné atmosféry stravovny, kterou naleznete až příliš často v mnoha lyžařských střediscích.

Horní patra slouží jako horská ubytovna, a jsou proto vybavena mnoha standardními pokoji a zázemím. Opět dobře, skromně a účelně navrženými. I velké množství dobře rozmístěných zásuvek ukazuje velmi moderní přístup autorů k pohodlí a rekreačnímu pobytu na horách.

Dispoziční uspořádání je logické, řešení interiéru je přehledné, aniž by se stávalo výrazným a okrasným. Architektura bez podpisu ve své nejlepší podobě. Nenápadná, normální.

Výstupní stanice lanové dráhy na Pustevnách

<https://ceskacenaarchitekturu.cz/projekty/2018/vystupni-stanice-lanove-drahy-na-pustevnach/?nominace=1>

Výstupní stanice lanovky je silně propojená se svým místem. Kopcovitá krajina a přilehlé husté lesy podporují také volbu materiálů: kámen v přízemí, dřevo ve vyšších patrech. Asymetricky skloněná střecha koresponduje s mírně se svažujícími kopci okolo.

Sousedící Jurkovičovy domy reprezentují romantickou minulost drobné horské osady. Skloněné střechy domů, štíty, vyřezávané dřevěné motivy na fasádách. To vše jsou pozůstatky po ztraceném světě, které inspirují lidové prvky použité na nové stanici.

Úspěšná kombinace lidového a současného je hlavní předností budovy a porotu přesvědčila o kvalitách této stavby. Hrubé materiály použité v exteriéru (dřevo, kámen) jsou v interiéru vyváženy jemným designem a povrchy, dodávajícími pocit útulnosti: za zvláště povedené jsou považovány ručně vyrobené lampy, pohodlná polstrovaná křesla i kvalitní dubová podlaha atd. Čistota řešení interiéru je daná také velkoformátovými okny umístěnými přes celou stěnu, dřevěný strop s podpůrnými trámy je charakteristický pro místní způsob dělení vnitřního prostoru a přináší jeho další hodnotu.

Celkový koncept řešení podporují propracované detaily, zvláště spoje mezi sklem a dřevem. Promyšlená jsou také posuvná čelní skla, a to nejen díky jejich přirozenému začlenění do masivních

dřevěných pilířů, ale také kvůli chytrému využití protizávaží umožňujících snazší a plynulejší manipulaci.

Rekonstrukce a přestavba mlýna na bydlení

<https://ceskacenaarchitekturu.cz/projekty/2018/rekonstrukce-a-prestavba-mlyna-na-bydleni/?nominace=1>

Co je typickým českým domem? Obvykle krychle, co nejprecizněji a nejpodrobněji vysochaná. Inu, tohle není typický mainstream, je to spíše důsledek existujícího materiálu.

Dům je nádherně zasazen do krajiny. To samozřejmě není zásluha naší doby, ale moudré rozhodnutí budovatelů mlýna. Architekti výjimečnost místa rozeznali a rozhodli se ji umocnit. Předěl v budově může připomínat gesta Gordon-Matty Clarka. Jizva zde nevznikla samoučelně, aby provokovala diváka. Jedná se o zásah, který vychází vstříc dnešnímu využití budovy.

Dům je postaven na jasném a logickém konceptu. Tradiční staré domy mají malá okna, aby oddělila obyvatele od všech hrozeb vnějšího světa. Dnes žijeme mnohem otevřeněji. Radikální roztěti budovy spojuje tradiční objekt se současným přáním pro otevřenější dům. Místo přechodu zaštiťuje prostranství před štítem domu, které zároveň poskytuje určitý úkryt před sluncem. Vzniklá terasa také vytváří přechodový prostor mezi interiérem a exteriérem, což většinou u malých osamocených domků není

obvyklé. Rovněž podélné dělení domu odráží přechod mezi exteriérem a interiérem. Prostory s běžnou světlou výškou na severu jsou následovány vysokými stropy obývacího pokoje a přecházejí do prázdnoty exteriéru. Tyto drobné zásahy dodávají domu pulzující život, aniž bychom se zbavili dojmu, že právě v těchto zdech lidé žili a pracovali po celá staletí.

Útulna

<https://ceskacenazaarchitekturu.cz/projekty/2018/utulna/?nominace=1>

Triviální děje znovu ožívají. Zčistajasna se vyloupne v krajině útulna, prosté místo k rozjímání. Proč zde? Uprostřed ničeho? Na opuštěném zarostlém místě?

Malá stavbička vyvolává mnoho otázek, které z této rozhledny dělají mnohem více, než by se na první pohled mohlo zdát. Jedním z aspektů je zviditelnění neviditelného. Užitím základů opevnění z druhé světové války se jasně projevuje komorní, téměř pietní funkce místa.

Filosofický postoj – připomenutí si důležitého místa, byt v české historii ne zcela příjemného – je jedním ze základních pilířů této budovy. Druhým je rozmístění velkých otvorů v těle stavby. Jsou situovány do dvou hlavních směrů: jeden směřuje k bývalému nepříteli – jako duševní připomínka, a druhý k věži kostela. Silného účinku je dosaženo prostými, přírodními materiály bez jakýchkoliv nedesignovaných detailů. Pomocí drobných gest se útulna stává naprosto zřetelnou – maximální dopad pomocí minimálních prostředků!